

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертаційну роботу Пилипенка Ігоря Олександровича

«Організаційно-економічний механізм відтворення

основних засобів ліфтового господарства»,

яку подано на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Актуальність, мета та завдання дослідження

Надзвичайно важливою соціальною проблемою для регіональної економіки у цілому та для громад більшості міст України, зокрема, є забезпечення безперебійної роботи ліфтового господарства, оскільки зупинення роботи ліфтів спричиняє соціальну напругу серед населення, яке користується ліфтами. Через відсутність коштів з Державного бюджету України у ліфтовому господарстві має місце високий рівень фізичного та морального зносу конструкцій, механізмів та електрообладнання. Щороку підвищуються вимоги до технічного обслуговування ліфтів, відповідно ліфти перебувають у критичному стані та потребують систематичного підходу до вирішення цієї проблеми. Тарифи на ремонт і технічне обслуговування ліфтів не покривають усіх витрат на утримання ліфтів, внаслідок чого не виконується весь комплекс профілактичних робіт. Технічний стан ліфтів щороку погіршується та не відповідає експлуатаційним вимогам, відповідно не забезпечує комфортне та безпечне користування ліфтами для населення. Основною причиною такого стану ліфтового господарства є постійне недофінансування заходів для проведення капітального ремонту та модернізації обладнання. Для надійної експлуатації ліфтового господарства необхідним є створення матеріально-технічної бази. Створення матеріально-технічної бази та придбання обладнання надасть можливість представникам ліфтового господарства у регіонах України власними силами оперативно здійснювати ремонт ліфтів, що в свою чергу зменшить час їх простою та, у подальшому, економити кошти, які витрачалися для сторонніх організацій на проведення робіт з ремонту ліфтів. Рішенням щодо врегулювання цих питань має стати організаційно-економічний механізм відтворення основних засобів ліфтового господарства. Таким чином, дисертаційна робота Пилипенка Ігоря

Олександровича на тему: «Організаційно-економічний механізм відтворення основних засобів ліфтового господарства» є актуальною та своєчасною.

Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму розвитку ліфтового господарства в інфраструктурі регіонів України.

Для досягнення поставленої мети у роботі поставлено та вирішено такі завдання: розкрито економічну сутність процесу відтворення ліфтового господарства та виокремлено фактори, які на нього впливають; удосконалено організаційну систему управління технічним станом ліфтового господарства регіону; обґрунтовано організацію фінансового забезпечення процесу відтворення основних засобів ліфтового господарства регіону; проведено оцінювання якості послуг, які надаються мешканцям житлових будинків ліфтовими організаціями в містах України; розроблено організаційно-економічний механізм відтворення основних засобів ліфтового господарства як складової інфраструктурного забезпечення регіону.

2. Новизна наукових результатів, отриманих в дисертації

До результатів дисертації, які містять елементи наукової новизни, можна віднести:

удосконалено:

- теоретико-методичний підхід до формування організаційно-економічного механізму відтворення основних засобів ліфтового господарства, який дає змогу безпечної експлуатації підйомних механізмів, які відпрацювали нормативний термін, шляхом створення інформаційної бази обліку їх технічного стану в містах України, запровадження системи планового оновлення та модернізації ліфтів;

- методичний підхід до оцінювання якості послуг ліфтового господарства, який дає змогу погодити інтереси населення та представників ліфтових організацій;

- організаційний підхід до фінансового забезпечення процесу відтворення основних засобів ліфтового господарства регіону, який передбачає оптимізацію грошових коштів всіх учасників ринку послуг: населення, кредитних установ, місцевих бюджетів та дає змогу підвищення рівня працездатності, відновлення технічного ресурсу та оновлення основних засобів на всіх етапах життєвого циклу ліфтів;

отримали подальший розвиток:

- теоретичне обґрунтування економічної сутності, змісту і ролі процесу відтворення основних засобів в ліфтовому господарстві, яке враховує безаварійне функціонування ліфтів і якість наданих послуг для населення;

- організаційна система управління технічним станом ліфтового господарства регіону, яка забезпечує підвищення рівня працездатності, відновлення технічного ресурсу та оновлення основних засобів на всіх етапах життєвого циклу ліфтів.

3. Ступінь обґрунтованості положень, висновків та пропозицій

Подана до захисту дисертаційна робота І.О. Пилипенка є завершеним результатом розробки теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму розвитку ліфтового господарства в інфраструктурі регіонів України. Керуючись вихідними даними провідного світового досвіду здобувач зробив спробу їх адаптації під українські реалії та наявну нормативно-правову базу.

Основні положення, які виносяться на захист, було отримано завдяки використанню методів систематизації - для узагальнення наукових підходів щодо розробки організаційно – економічного механізму відтворення основних засобів ліфтового господарства як складової інфраструктурного забезпечення регіону; системного аналізу - для обґрунтування висновків дослідження; експертних оцінок - для визначення якості послуг, які надаються мешканцям житлових будинків ліфтовими організаціями; абстракції та аналогії - для виявлення особливостей функціонування ліфтового господарства в інфраструктурі міських громад; прогнозування - для розрахунку витрат на обслуговування ліфтів;

симплекс метод - при розробці моделей підвищення ефективності проведення технічного обслуговування ліфтів; методи математичної статистики - для прогнозування показників функціонування ліфтів.

Інформаційну базу дисертації складають законодавчі та нормативно-правові акти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, дані Державної служби статистики України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, статистична звітність підприємств житлово-комунального господарства, а також науково-методичні публікації, матеріали періодичних видань, електронні ресурси мережі Інтернет.

Таким чином, наукові положення, висновки і рекомендації, які наведені в дисертаційній роботі І.О. Пилипенка, мають достатній рівень обґрунтованості.

4. Стиль викладення матеріалів дисертації та автореферату. Оцінка відповідності автореферату змісту дисертації

Дисертація та автореферат І.О. Пилипенка написані грамотно, з дотриманням вимог, що висуваються до кандидатських дисертацій. Назва дисертації повністю відповідає її змісту. Виклад результатів проведених досліджень наведено в чіткій логічній послідовності і добре структуровано.

Матеріали, викладені в авторефераті, дають можливість зробити висновки про мету дослідження, задачі, які вирішено в роботі, застосовувані методи, самі результати проведених досліджень, а також їх наукову новизну. Автореферат достатньо повно відображає суть дисертації та її основні висновки.

За структурою та змістом автореферат відповідає вимогам, що ставляться МОН України та п. 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами) до такого виду робіт. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

5. Оцінка публікацій

Публікації основних положень дисертаційної роботи представлені у 14 наукових працях. Загальний обсяг публікацій, що належать автору, становить 6,1

ум.-друк. арк., серед них: 1 розділ у колективній монографії (особисто автору належить 0,6 ум.-друк. арк.), науковий звіт у вигляді монографії (особисто автору належить 0,6 ум.-друк. арк.), 6 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у періодичному фаховому виданні Чехії; 1 стаття у періодичному виданні України та 4 публікації у матеріалах конференцій.

Основні результати дослідження, висновки і рекомендації, що викладені в дисертаційній роботі, доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях: Міжнародній науково-технічній конференції «Проблеми та перспективи розвитку технічних засобів транспорту та систем автоматизації» (м. Харків, 2014 р.); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Інноваційний потенціал сучасної економічної науки» (м. Тернопіль, 2017 р.); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції економічного спрямування (м. Тернопіль, 2018 р.); 10th International scientific and practical conference «Dynamics of the world science development» (Vancouver, Canada, 2020).

Кількість наукових статей та їх обсяг відповідають вимогам, що стосуються основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

6. Відповідність дисертації встановленим вимогам

За своєю структурою, обсягом та рівнем оформлення дисертація І.О. Пилипенка відповідає вимогам, що встановлені до кандидатських дисертацій.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Робота містить 13 рисунків, 18 таблиць. Список використаних джерел налічує 217 найменувань.

7. Теоретичне та практичне значення

З теоретичної точки зору, найбільшу цінність становлять такі результати роботи:

- теоретичне обґрунтування економічної сутності, змісту і ролі процесу відтворення основних засобів в ліфтовому господарстві;

- теоретико-методичний підхід до формування організаційно-економічного механізму відтворення основних засобів ліфтового господарства.

Практичну цінність представляють:

- методичний підхід до оцінювання якості послуг ліфтового господарства;
- організаційний підхід до фінансового забезпечення процесу відтворення основних засобів ліфтового господарства регіону;
- організаційна система управління технічним станом ліфтового господарства регіону.

Наукові результати дисертаційної роботи І.О. Пилипенка використані: Департаментом житлово – комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації (довідка про впровадження №02-17/169 від 27.01.20 року) впроваджено методичні рекомендації щодо розробки заходів з удосконалення фінансового забезпечення процесу відтворення основних засобів підприємств ліфтового господарства. Управлінням Держпраці у Полтавській області (довідка про впровадження №01-12/4491 від 18.06.20р.) використано методичне забезпечення розробки комплексних проектів планів перевірок підприємств ліфтового господарства. Лубенським комунальним житлово-експлуатаційним управлінням (акт № 04.20/12 від 15.04.20 р.) впроваджено у діяльність сформовані заходи щодо удосконалення економічних підходів в управлінні ліфтовим підприємством.

Окремі теоретичні та методичні положення використовуються в навчальному процесі Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова при викладанні навчальних дисциплін: «Системи життєзабезпечення міст», «Інноваційно – інвестиційна діяльність підприємств ліфтового господарства» (акт №б/н від 21.04.20р.)..

8. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Беручи до уваги отримані позитивні результати, треба відмітити наступні зауваження:

- 1) дискусійним є віднесення здобувачем показника «Енергозбереження» до показників для оцінки якості послуг ліфтового господарства з точки зору населення, адже населення сплачує за спожиту електроенергію за показниками приборів обліку у власних помешканнях, стор. 87, табл. 2.8 дисертації;
- 2) для проведення експертного оцінювання якості послуг ліфтового

господарства регіону дисертант обирає п'ятибальну шкалу, але не дає пояснень щодо її переваг та недоліків;

3) у розділі «Оцінка рівня безпеки експлуатації основних засобів ліфтового господарства» автор апелює до теорії життєвого циклу товару та наполягає на можливості подвоїти строк експлуатації підйомних механізмів, що є приводом для дискусії, адже гребінцева крива життєвого циклу властива далеко не всім товарам;

4) дисертант наполягає на тому, що основною причиною кризового стану ліфтового господарства є недостатнє фінансування, але чим тоді пояснити різницю у стані ліфтового господарства по регіонах України?;

5) робота тільки б виграла, якби автор запропонував план реалізації на практиці запропонованої у роботі структури організаційно-економічного механізму в ліфтовому господарстві, с. 117-119 дисертації.

Однак вказані зауваження носять дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки поданого дослідження.

9. Висновок по дисертації

Таким чином, подана до захисту дисертаційна робота І.О. Пилипенка на тему «Організаційно-економічний механізм відтворення основних засобів ліфтового господарства» виконана на високому науковому та професійному рівні. За змістом і оформленням дисертація відповідає вимогам п. 9, 11, 12 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами). Проведений аналіз показав, що представлена дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто її автором, містить науково-обґрунтовані теоретичні і практичні результати, характеризується продуманим планом викладу результатів проведених здобувачем досліджень. Основні результати дисертації опубліковані у наукових фахових виданнях України, а також у зарубіжних виданнях.

Автореферат дисертації за своїм змістом відображає основні положення дисертаційної роботи.

Підсумовуючи результати вивчення дисертації та автореферату, треба відмітити, що вона присвячена вивченню актуальної на сьогоднішній день теми,

відзначається високим теоретичним і практичним рівнем. Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, наукова новизна отриманих результатів, повнота та структурованість викладу результатів досліджень в опублікованих працях повністю відповідають вимогам до кандидатських дисертацій. За складом вирішених задач дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.05.

Вважаю, що автор дисертації, Цилипенко Ігор Олександрович, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

старший науковий співробітник відділу
макроекономічної політики та регіонального
розвитку Науково-дослідного центру
індустріальних проблем розвитку НАН України,
кандидат економічних наук, доцент

О.М. Красноносова

Підпис засвідчую:

вчений секретар НДЦ ІПР НАН України,
д.е.н., доцент

Н. В. Белікова

